IFMETALL

Medlemsmagasin

1 | 2020
Göteborg

Möt skyddsombudet Håkan på Skrotfrag

s.24-25

Hållbar framtid

Kongressen 11-15 maj s.8-9

Krönika: Teknikavtalets förhandlingsgrupp s.7

Spela Divinity II

s.15

Om de nya kraven som Facken inom industrin ställer på arbetsgivarna och vilka krav som ställs tillbaka på oss. **s. 14**

Det behövs globala överenskommelser som efterlevs och ger lika förutsättningar och konkurrensvillkor. **s. 18-19**

Åsa ska göra en Svensk Klassiker. Träningen är en ny livsstil. **s. 20-21**

ÅTERKOMMANDE

Ledare	3
Krönika	7
Facket på arbetsplatsen	10-11
Fritid/Gullholmen	29
Mat med Markku	29
A-Kassan	30
Quiz	31
Korsord	32

IFMETALL

Adress: IF Metall Göteborg, Folkets Hus, Olof Palmes plats 3, 413 04 Göteborg.
Tel: 031-774 32 00
Ansvarig utgivare: Karl-Henrik Rosberg, tel. 031-774 32 56
Redaktionskommitté: Michael Blohm/Volvo, Anders Bergström/Saab, Kristofer Bergman/International färg, Annelie Nilsson/Volvo, Tomas Angervik/Volvo, Karl-Henrik Rosberg/IF Metall, Samir Ljutic/Assa Abloy OSS AB, Per Tilander/Powerpipe, Henrik Sörensson/Berendsen Textil Service AB.
E-post: goteborg@ifmetall.se
Produktion: Redaktionskommitté i samarbete med PR-Offset AB i Mölndal
Omslag: Foto, Henrik Sörensson

OMBUDSMÄN Gemensam telefonslinga: 031-774 32 20

Angelica Teiffel	Karl-Henrik Rosberg	Carina Cajander	Dan Holmström	Markus Hallén	Zaklina Rohman	Kristofer Bergman
031-774 32 52	031-774 32 56	031-774 32 62	031-774 32 05	031-774 32 02	031-774 32 14	031-774 32 16

Avdelnings-styrelsens sammansättning 2020

Ordförande:
Mikael Sällström — Volvo

Vice ordf.:
Zarko Djurovic — SKF

Kassör:
Angelica Teiffel — IF Metall Göteborg

Ledamöter:
Marie Stenquist — Volvo
Khuanla Chalardyaem — Berendsen Textil
Sebastian Wessman — Adient
Tommy Andersson — Hedin Bil
Sebastian Borssén — Borgers Nord
Caroline Holmeberg — IDC

Ersättare:
Sehija Dzelil — Samhall
Isak Ekblom — Bilia
Samir Ljutic — Assa Oem
Adrian Avdullahu — Volvo
Magnus Eriksson — Dentsply
Tina Hansen — NKC
Anette Lääs — SKF

INLEDARE: MIKAEL SÄLLSTRÖM

Rivstartar året med avtalsförhandlingar

Mikael Sällström
Avdelningsordförande, IF metall Göteborg

Vi växlade kravlistor med arbetsgivarna precis innan julhelgen och rivstartar nya året med att dra igång löneförhandlingarna för i stort sett hela den svenska arbetsmarknaden. Vi kräver 3% i löneökningar, med ytterligare avsättningar till vår delpension, förbättrad arbetsmiljö samt att de som är föräldralediga inte skall tappa i lön och karriärutveckling på grund av föräldraskapet. Parallellt med det pågår också förhandlingar om förbättringar av våra försäkrings- och pensionsvillkor som samordnas av LO. Dessa krav omfattar allt ifrån att vi skall kunna få avgångsbidrag (AGB) även när vi tvingas sluta av till exempel hälsoskäl, till självklarheter såsom att vi skall tjäna in avtalspension från första till sista arbetsdagen.

Arbetsgivarna har såklart också en massa krav i förhandlingarna. Mycket känner vi igen sedan tidigare, såsom inga eller mycket små löneökningar. Frihet för arbetsgivare att själva få flytta arbetstiden med sju timmar i veckan utan övertidsersättning. Tänk dig själv att få höra på måndag att denna vecka skall du vara ledig tisdag förmiddag och onsdag efter kl 13, men du skall jobba de timmarna på lördag istället. Då lämnas inte mycket utrymme kvar för oss att försöka påverka arbetstiderna genom förhandlingar.
Ett annat krav från arbetsgivarsidan är att förlänga semesterperioden för att kunna förlägga semestern även maj och september. Kan ni tänka er vad detta skulle innebära för alla de som har småbarn? Kommer vi inte överens kan semester förläggas när skolan redan har börjat, eller inte ens slutat. Jag tror ärligt talat att det är rätt få som är sugna på att tvingas ta semester i september.

Detta och lite till är vad årets avtalsrörelse handlar om. När jag ser dessa krav och tänker tillbaka, kan jag inte annat än förundras över de som tycker att fackets roll inte är lika viktig idag. Har vi inte en stark fackförening som kan stå upp emot arbetsgivarna kommer alla dessa krav att bli verklighet då det inte finns någon som stoppar dem. Jag är helt övertygad om att vår roll är minst lika viktig idag som förr. Förhoppningsvis har vi ett avtal på plats i början av april, i annat fall lär vi återkomma med de åtgärder som är nödvändiga för att skapa rättvisa villkor i arbetslivet.

ARBETSPLATSHANDLÄGGARE Telefonslinga: 031-774 32 50

Carina Edlund
031-774 32 55

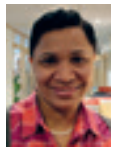
Filomena Fonseca
031-774 32 65

Niclas Fürst
031-774 32 54

Susanne Karlsson
031-774 32 69

STUDIER

Jan Nilsson
031-774 32 42

Sandra Christoph
031-774 32 11

FÖRSÄKRINGS-HANDLÄGGARE

Anette Kristoffersson
031-774 32 53

VERKSAMHETS-HANDLÄGGARE

Tarja Kuivala
031-774 32 58

RECEPTION & GULLHOLMEN

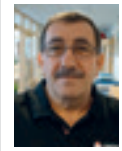
Geurg Lahdou
031-774 32 45

Roger Johansson
031-774 32 45

EKONOMI- OCH PERSONAL-HANDLÄGGARE

Camilla Ekeblad
031-774 32 64

Nu finns klubb på Fjäråskupan ...

Knappt fyra år efter att IF Metall tecknade kollektivavtal på Fjäråskupan valde de 17 medlemmarna att bilda en egen klubb. Fredrik Svensson som tidigare var ett mycket drivande avdelningsombud på företaget är numera klubbordförande.

Genom den egna klubben kan medlemmarna diskutera och förhandla direkt med företagsledningen. Det blir både snabbare och enklare än att ta in hjälp av ombudsmän från avdelningen.

För att klubbledamöterna ska få en så effektiv och bra start som möjligt, kommer avdelningen att ställa upp med utbildning, rådgivning och annan hjälp som kan behövas.

Fredrik Svensson, klubbordförande på Fjäråskupan

... men på Brose gör man ett omtag

På Brose, som är underleverantör till Volvo, har medlemmarna valt att göra ett omtag i sitt fackliga arbete. Klubben har lagts ner och istället finns fyra avdelningsombud på arbetsplatsen. Utöver detta är också nya skyddsombud utsedda.

– Det är självklart tråkigt att en av våra klubbar läggs ner, säger ombudsman Carina Cajander. Men samtidigt är det ändå positivt att våra medlemmar på Brose har en alternativ plan för det fortsätta fackliga arbetet. Vi ska se till att avdelningsombuden får bra utbildning som ger dem goda förutsättningar att lyckas väl med sina uppdrag.

En klubb blir två när Veolia säljer

IF Metalls verkstadsklubb på Veolia har delats upp i två. Detta är en effekt av att Veolia sålde sin verksamhet inom industriunderhåll i bland annat Göteborg till Jernbro Industrial Services. Medlemmarna som gick över till Jernbro har en egen klubb.

Fler nya jobb när Bevego storsatsar

På industriområdet Björröd i Landvetter satsar Bevego stort med en helt ny anläggning för produktion, lagring och kontor. Sammanlagt handlar det om drygt 11 000 kvadratmeter. Det kan på sikt ge cirka 50 arbetstillfällen när företaget utvecklar produktion och centrallagring.

Nya medlemmar från Scanmineral

Arbetare på golvföretaget Scanmineral lämnade vid årsskiftet Handels och gick över till i IF Metall. Bakgrunden till övergången var att arbetsgivaren hade valt att ansluta sig till Teknikföretagen och i samband med det väcktes en undrar om inte teknikavtalet borde tillämpas.

När Handels och IF Metall studerade arbetsuppgifterna på företaget kom de överens om att teknikavtalet skulle gälla.

Försäkringsinfo på heltid hela året

En jätteuppskattad person får driva sitt uppsökande arbete om försäkringar och pensioner vidare. Den regionala försäkringsinformatören Richard Malm fortsätter att träffa medlemmar ute på företagen under hela 2020. Detta står klart efter att en ansökan om finansiering blivit beviljad av försäkringsbolaget AFA.

– Jag är självklart väldigt glad för att det blir en fortsättning, säger Richard. Det betyder att jag får träffa fler medlemmar och ge dem både information och hjälp med sina försäkringar och pensioner. Det är ett område som många tycker är besvärligt och jag känner att hjälpen ofta gör stor nytta.

– Ibland händer det att kan jag hjälpa medlemmar att få ut ersättningar som de inte visste att de hade rätt till. Det är alltid extra roligt.

Sök till studier om fack och politik

För förtroendevalda inom arbetarrörelsen finns det möjligheter att söka till en kvalificerad och unik ledarskapsutbildning på Göteborgs Arbetare Folkhögskola, GAF. Kursen ges i Göteborg på torsdagskvällar under tre år. Syftet är att deltagarna ska utvecklas i sina roller som förtroendevalda. En ny kurs startar i höst och sista ansökningsdag är 30 april 2020. Om du blir antagen står IF Metall Göteborg för kurskostnaden.

Information om GAF finns på www.gaf1919.wordpress.com.

Medlemsantalet lite lägre förra året

Angelica Teiffel, ombudsman på avdelningen

Att konjunkturutvecklingen planade ut under förra året ledde till att IF Metall Göteborg fick se en liten minskning av antalet medlemmar. Vid årsskiftet hade avdelningen 235 färre medlemmar än vid motsvarande tid föregående år. Medlemsantalet den 31 december var 21 889 och Göteborgsavdelningen är fortsatt den största i landet.

– Medlemsutvecklingen ger en god spegling av konjunkturen, konstaterar ombudsman Angelica Teiffel. 2019 var inte lika starkt som året dessförinnan och det gav ett lägre inflöde av nya medlemmar.

– Bland dem som lämnat oss finns en del som sökt sig till arbeten i andra branscher och som bytt fackförbund. En mycket mindre grupp är de som av någon anledning valt att lämna IF Metall, men ändå stå kvar i a-kassan.

– Sedan har vi en större tredje grupp och det är medlemmar som lämnat oss på grund av bristande betalning. De som låg efter jobbade vi särskilt med under våren. De fick personlig kontakt med oss under våra ”ring-eftermiddagar”. Vi ville göra dem uppmärksamma på att de riskerade att bli uteslutna eftersom medlemsavgiften inte var betald.

Var femte medlem hos oss är kvinna

Andelen kvinnor i avdelningen ligger oförändrat var på drygt 21 procent.

Lite mer än var femte medlem är alltså kvinna. De senaste åren har förhållandet män/kvinnor i medlemskåren varit stabilt, men sett i ett längre perspektiv har andelen kvinnor ökat. Sedan 2013 har andelen gått upp med 3,5 procent.

Även antalet unga har blivit mindre

För första gången på flera år minskade antalet unga medlemmar (16–30 år) något i avdelningen. Vid årsskiftet hade den gruppen krympt med drygt 200 medlemmar i förhållande till samma tid året dessförinnan. Anledningen till minskningen är att konjunkturen har planat ut. Företagen anställer färre nya medarbetare och det påverkar i högre grad dem som är unga och som ännu inte har hunnit bygga upp referenser och skaffa sig yrkeserfarenhet.

Grattis till äldste och till yngste

I år fyller avdelningen äldste medlem 103 år. Avdelningens yngsta medlem var 16 år vid årsskiftet. Hipp, hipp, hurra!!!

Många tecknade juristförsäkringen

Medlemmarna i Göteborg var piggast av landets alla IF Metallare på att teckna förbundets juristförsäkring. I ett erbjudande förra året kunde man välja försäkringen utan den sex månaders karens som normalt gäller.
Priset för att försäkra sig, 30 kronor per månad, är mycket lågt i förhållande till vad det kostar att anlita ett juridiskt ombud när man exempelvis skriver ett samboavtal, äktenskapsförord, testamente eller gör en bouppteckning. Juristarvoden på mellan 1 500 och 2 000 kronor är vanliga. I försäkringen ingår bland annat 15 timmars telefontid hos 400 utvalda jurister.

350 miljoner kr till medlemmar

Försäkringspengar till ett värde av mer än 350 miljoner kronor betaldes ut från försäkringsbolaget AFA till medlemmar i IF Metall under perioden januari till november förra året. Pengarna kommer från avtalsförsäkringarna och de gick bland annat till medlemmar som varit drabbade av arbetsskador eller längre sjukskrivningar, som fått avgångsbidrag eller föräldrapenningtillägg. I arbetet för att få ut pengarna spelar IF Metalls försäkringsinformatörer oerhört viktiga roller.

Gott resultat av uppsök i december

Under tre veckor i december var det många arbetsplatser som fick besök av IF Metalls uppsökare för första gången.
– Vi gjorde en särskild satsning på att träffa anställda på företag som saknar kollektivavtal och medlemmar, säger

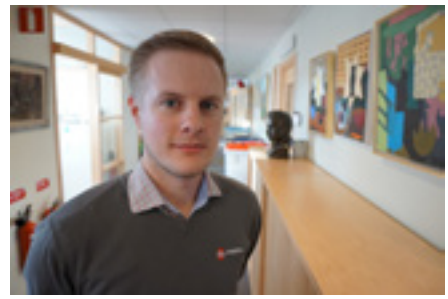

Karl-Henrik Rosberg, ombudsman på avdelningen

ombudsman Karl-Henrik Rosberg. De som mötte oss fick möjligheter att ställa en massa frågor och vi kunde berätta om alla fördelar som finns med att vara medlem och att ha kollektivavtal på sin arbetsplats.
– Under besöken fick vi också tillfällen att skapa relationer med arbetsgivare som vi inte träffat tidigare. För dem kunde vi förklara nyttan av kollektivavtal sett ur deras perspektiv.

Satsning i Thailand gav stor framgång

Rådgivning och stöd från IF Metall bidrog till att det fackliga arbetet på Volvos fabrik utanför Bangkok i Thailand fick ett stort uppsving. Bland annat ökade antalet medlemmar i facket från 0 till 450 på ett år.
Satsningen är ett konkret exempel på IF Metalls internationella engagemang. Till Thailand reste svenska företrädare för att stötta i förhandlingar och uppbyggnad av organisationen. De var också med och introducerade facket. Att löner och anställningsvillkor blir bättre i andra länder påverkar företagens beslut i Sverige när det gäller att flytta eller inte flytta produktion utomlands.

Fler jobb har blivit allt mer otrygga

Andelen anställda som har allmän visstidsanställning eller någon form av behovsanställning har ökat markant mellan 2005 och 2018, enligt SCB:s senaste arbetskraftsundersökning. 60 procent av alla tidsbegränsade anställningar hör till den här otrygga kategorin. Bara knappt 30 procent av tidsbegränsade jobb tillhör den tryggare formen; vikariat.
Fler än 450 000 personer har idag otrygga tidsbegränsade anställningar. Bland dem som dominerar den här gruppen finns utomeuropeiskt födda, kvinnor och unga.
SCB konstaterar att de allt fler otrygga och instabila jobben också gör att allt färre väljer att bli medlemmar i ett fackförbund. Ju otryggare jobb, desto färre fackligt anslutna.

Diskriminerad från 40-årsåldern

Åldersdiskrimineringen startar tidigt. Redan i 40-årsåldern minskar risken att komma vidare i processen när man söker ett jobb. Vid 65 är chansen nästan helt borta att få jobbet som man söker. Detta visar uppgifter från delegationen för senior arbetskraft.
Delegationens ordförande, före detta IF Metallordförande Anders Ferbe, hävdar att det är både olagligt och orimligt att kompetenta och erfarna människor väljs bort på grund av sin ålder. Särskilt med tanke på att stora delar av arbetsmarknaden har söker intensivt efter arbetskraft.

Sverige i toppen av ”soft power”

Tillsammans med Japan ligger Sverige på första plats i världen i fråga om att ha ”soft power” (mjuk makt). Det är tidskriften Monocle som har gjort rangordningen och i Sverige skrev Dagens Industri om den. Motivet till placeringen är Sveriges oproportionellt tunga ansvar för flyktingkrisen och landets kraft i den globala klimatdebatten.
”Soft power” är ett begrepp som utvecklats av den amerikanske professorn Joseph Nye vid Harvard. Det handlar om att förändra någons beslut genom attraktionskraft mer än med tvång, rå styrka eller ekonomisk ersättning.

Mattias Jonsson har ordet!

Droger på arbetsplatsen hotar arbetarens trygghet

Mattias Jonsson, ordförande, Göteborgs Socialdemokratiska partidistrikt

Många kroppsarbeten kräver att man litar fullt ut på sina arbetskollegor. Slarv, chansningar eller oförsiktighet kan vända arbetarens eller kollegornas liv upp och ner. För det kan leda till förödande kroppsskador eller till och med att liv förgås. Därför kan droger aldrig accepteras på arbetsplatser. Arbetsgivare, fackförbund och politiken måste göra allt i sin makt för att strypa både tillgången och efterfrågan av droger på jobbet. Det hade skapat trygghet på arbetsplatsen och stärkt samhället i förlängningen.

Tänk dig att du arbetar på bandet. Genom fackliga förhandlingar med arbetsgivaren är den farliga maskinen du har framför dig inte livshotande så länge alla rutiner följs. Men du märker att din arbetskollega längre upp på bandet beter sig märkligt. Utan full tillit till din kollega känner du att situationen blir ohållbar för du blir rädd för din egen säkerhet. Du har tidigare hört snack i omklädningsrummet om att det säljs droger på arbetsplatsen. Du kan inte låta bli att fundera på om kollegan som har ditt välbefinnande i sina händer kanske är drogpåverkad.

Som socialdemokrat, vilket innebär att jag alltid sätter arbetarens trygghet först, är ett sådant scenario helt oacceptabelt. Under lång tid har Socialdemokraterna tillsammans med arbetsmarknadens parter byggt svenska modellen som ser till att arbetsmiljön är dräglig och lönen skälig. Men under för lång tid har politiken inte tagit det växande problemet med droger på arbetsplatsen på allvar. Jag är ofta ute på industrigolvet för att prata med arbetare, fackliga företrädare och arbetsgivare och förstår att situationen har blivit allvarligare.

Jag har fullt förtroende för att parterna gör vad de kan och att de vill göra mer för att stävja denna negativa trend. Kan politiken understödja de åtgärder som diskuteras fram är jag den första att ta frågan vidare. Under tiden behöver politiken ta ett större ansvar för att samhället ser till att minska både efterfrågan och tillgängligheten av droger.

Hittills har den socialdemokratiskt ledda regeringen gjort flera insatser för att vända den tråkiga och skadliga trenden kring drogmissbruk. Socialdemokratisk politik tar sig alltid an samhällsproblem från två håll. Med målet om ett narkotikafritt samhälle har regeringen tagit nödvändiga beslut för att bekämpa gängkriminalitet vilket är den stora orsaken till att det finns droger mer lättillgängligt idag. Högre straff för grova narkotika- och vapenbrott har införts och har kombinerats med fler kameror och poliser. Samtidigt som socialdemokratiska kommuner runt om i landet sätter välfärden först. Genom att satsa på bättre skolor och förbättra integrationen vilket minskar klyftorna i samhället och ger fler unga framtidshopp istället för att fastna i kriminalitet eller drogberoende.

Trots det är vi inte nöjda. Mer behöver göras för att minska klyftorna i samhället, bekämpa gängkriminaliteten och skapa framtidstro hos unga. Mer behöver göras för att strypa tillgången till droger och arbeta mer med attityder kring droger och dess effekter hos unga. Det är dags att politiken tar ett samlat grepp, tillsammans med parterna, för att förhindra att fler hamnar i missbruk och hjälpa fler ur bruket. Det behöver göras både i samhället och på arbetsplatsen med alla som vill skapa ett tryggare och starkare samhälle. För din arbetsplats ska vara just din arbetsplats – inte gängens bästa marknadsplats för att sälja droger.

Arbetsgivarna behöver ta ett större ansvar

Marie Stenquist, från Volvo Car Verkstadsklubb, är en av 12 representanter i förhandlingsgruppen på för IF Metalls största avtalsområde, Teknikavtalet.

För mig är det ett viktigt och intressant uppdrag, och jag är hedrad att få vara en del i hur ett kollektivavtal förhandlas fram. Det är också viktigt att komma ihåg, att för flertalet arbetsplatser finns endast det centrala avtalet att följa, där finns inget utrymme att göra lokala förhandlingar. Därför gör vi vårt yttersta för att få så bra arbetsvillkor i de centrala avtalen.

Vad jag ser nu och gjorde även 2017 då jag var delaktig även i det förhandlingsarbetet, är att arbetsgivarna har ett väldigt cyniskt synsätt på arbetare. De krav som kommer från arbetsgivarna innebär bara försämringar när det kommer till möjligheten att påverka sitt arbete, eller gör det svårare att förena arbetsliv med sin fritid.

Visst är vi medvetna om att arbetsgivarna äger rätten att leda och fördela arbetet, men tragiskt nog ser de inte och uppskattar att det är vi som jobbar inom industrin som är en förutsättning för att producera varor och bemöter oss med respekt. Istället kräver de rätten att beordra övertid upp till 100 timmar per månad. Att kunna förlägga vår semester även i maj och september är några sådana krav i årets förhandlingar.

Många medlemmar skadar sig på jobbet, därför har vi skarpa förslag gällande arbetsmiljö och rehabilitering. Vi ser på alla våra arbetsplatser att medlemmar slås ut, även efter en kortare tid i tung produktion, istället för att på riktigt jobba med rehabilitering, blir lösningen istället att säga upp, och rekrytera en ny, som senare också hamnar i rehab. Det blir ett moment 22.

Arbetsgivarna behöver ta ett helhetsansvar för människorna på företagen, och när de gör det sparar företagen miljarder, och det kan vi kalla en riktig flexibilitet, då behöver man inte peka med hela handen, IF Metalls lojala medlemmar kommer stå på samma sida som arbetsgivarna och gemensamt göra att företagen levererar.

Förhandlingsgruppen
Teknikavtalet IF Metall är förbundets största avtalsområde och berör över 100 000 anställda på cirka 9000 företag.

Förhandlingsgruppen består av 12 ledamöter från hela Sverige, från både stora o små arbetsplatser. Fördelningen är 42% kvinnor och blandade åldrar och erfarenheter av fackligt arbete.

Marie Stenquist
Förtroendevald på Volvo Car Verkstadsklubb och representant i förhandlingsgruppen inom Teknikavtalet.

Dags att hålla kongress

Nu börjar det närma sig IF Metalls stora kongress, som hålls vart tredje år, vilket är IF Metalls högsta beslutande organ. I år kommer den att hållas 11-15 maj i Stockholm City Conference Centre. Det är då 300 valda ombud kommer att samlas och bestämma vilka mål och inriktningar vi ska ha på den fackliga verksamheten.

Kongressombud

Enligt IF Metalls stadgar ska det alltid finnas 300 ombud under kongressen. Hur många ombud respektive avdelning får lov att skicka till kongressen beror på hur många aktiva medlemmar avdelningarna har. Men ingen avdelning får skicka färre än två ombud. Valberedningen på respektive avdelning är dem som förbereder valen men alla medlemmar och klubbar kan nominera kongressombud. På avdelningarnas olika representantskap visas namnen upp på de som blivit nominerade och sedan röstar representantskapet om vilka av dessa som ska få åka till kongressen.

Ombud från Göteborg

Avdelningen i Göteborg kommer åka upp till Stockholm med 27 ombud. En av dessa är Henrik Sörensson, som är förtroendevald på Berendsen och nu blivit vald till kongressombud för första gången.

- Det är en ära att få representera medlemmarna i Göteborg under kongressen, men även möjligheten att få vara med och påverka. Grymt spännande är det också att få vara delaktig i detta och se hur allt går till. Men även möjligheten att få träffa andra fackliga runt om i landet ska bli kul.

Motioner

Avdelningens representantskap har antagit 16 motioner som avdelningen nu står bakom inför kongressen. En av dessa motioner handlar om AFA:s rehabiliteringsfond för spelmissbruk, där det hänvisar till att spelmissbruk inte ingår i AFA:s rehabiliteringsfond. Detta vill motionären ändra då spelmissbruk blir allt vanligare.

En annan motion handlar om att beroendespecialister ska finnas inom företagshälsovården. Motionären skriver att droger blir allt vanligare på arbetsplatserna och därför behöver arbetsmiljölagen ändras, så att man kan få hjälp av beroendespecialist inom företagshälsan.

Tema för kongressen

I år är kongressens tema Hållbar framtid, som bland annat handlar om miljö och klimat – att hitta klimatsmarta produktionssätt. Men hållbar handlar också om att arbetslivet ska bli hållbart, genom att anställda får

Henrik Sörensson, kongressombud för IF Metall Göteborg

IF Metall Göteborgs ombud under kongressen 2017

IF Metalls kongress 2017 som hölls på Svenska Mässan i Göteborg

kompetensutveckling för att hålla hela arbetslivet och att förbundet ska utvecklas för att vara starkt även i framtiden.

Handlingslinjerna tar form

Förbundsstyrelsen tar fram de framtida handlingslinjerna genom att ta emot synpunkter och idéer från lokala diskussioner med medlemmar. Dessa handlingslinjer ska sen behandlas och beslutas avsnittsvis tillsammans med inkomna motioner på kongressen. På kongressen fattas beslut som rör alla förbundsnivåer, både centralt men även för avdelningarna och klubbarna.

När kongressen är över kommer informationsmaterialet om kongressens beslut att skickas ut på arbetsplatser till alla medlemmar så de kan ta del av informationen. Det är då vår vision för 2030 tar fart.

Vill du läsa mer om kongressen så besök www.ifmetall.se/kongress

Text: Daniella Pecanac

VARJE MÅNAD utses medlemmar till fackliga uppdrag. Följande medlemmar har fått förtroendet av sina arbetskamrater och av IF Metall Göteborg och blivit valda till avdelningsombud. Nu är de "FACKET" PÅ ARBETSPLATSEN, även om de inte har svar på alla frågor kan de ofta lotsa den som undrar rätt.

IF METALL Göteborg Förtroendevald

NYA AVDELNINGSOMBUD

Hallå där, Martin Andersson på Bevego Byggplåt & Ventilation AB!

Varför blev du avdelningsombud?
Vi skulle byta avdelningsombud och jag fick frågan. Det behövs en motpol och jag känner att jag är den som är mest oberoende och kan ta på mig ett fackligt uppdrag. Jag vill inte knyta näven i fickan.

Varför är du medlem i IF METALL?
Det var i samband med ett tidigare ägarbyte en gång i tiden och jag kände att det var dags för att öka tryggheten. Nu är nästan alla på jobbet medlemmar.

Vilken fråga är den viktigaste IF METALL ska driva?
En god arbetsmiljö är fortfarande bland det viktigaste. Det är viktigt att både den psykiska och fysiska arbetsmiljön är bra på arbetsplatserna.

Vilken fråga är viktigast för dig på din arbetsplats?
Att vi har en god gemenskap och ett bra samarbete.

Har du gått någon facklig kurs?
Nej, inte än.

Vladut Vasilie	Brose Sweden AB
Johan Vehmanen	Brose Sweden AB
Zenel Rrustemi	Brose Sweden AB
Omar Al-Hadeethi	Brose Sweden AB
Lotta Rengman	LIMAB AB
Martin Andersson	**Bevego Byggplåt & Ventilation AB**
Gabriel Karlsson	Optoskand AB
Krzysztof Modzelewski	Agria Trädgårdsmaskiner
Tumucin Özaksel	Manpower AB
Abdihakim Gabow	Manpower AB
Alexandra Huttu	Vink Essåplast Group AB
Kent Bo Westlund	Stålbröderna AB

NYA FÖRETAG MED KOLLEKTIVAVTAL

Mocaik rekrytering AB	Bemanningsavtalet
Jernbro Industrial Services AB	SVEMEK-avtalet
Alumeco Sverige AB	Teknikavtalet
Mölndal Bilvård	Motorbranschavtalet
Procar i Högsbo AB	Motorbranschavtalet
Billdals Bil & Fritid AB	Motorbranschavtalet
Easy-Laser AB	Teknikavtalet
AB Ringöverken	Teknikavtalet
Scanmineral Sverige AB	Teknikavtalet
Alviva AB	Teknikavtalet
Bilskadecenter Tagene AB	Motorbranschavtalet

NY KLUBB INOM AVDELNINGEN

Volvo Car Verkstadsklubb

NYTT SKYDDSOMBUD PÅ ARBETSPLATSEN

Skyddsombudet är arbetstagarnas företrädare i arbetsmiljösammanhang. Ditt skyddsombud har kunskap om de lagar och regler som gäller för arbetsmiljön. Hon eller han kan då se till att arbetsgivaren följer och bedriver arbetet enligt gällande regler. Arbets-givaren är ansvarig för arbetsmiljön. Att arbeta för en bättre arbetsmiljö är ett viktigt fackligt uppdrag i IF Metall. Skyddsombudets insatser har stor betydelse för hur män-niskor mår och trivs med sitt arbete. Här presenteras en del av avdelningens nya utsedda skyddsombud

NYA SKYDDSOMBUD

Hallå där, Joanna Tornéus på Brose Sweden AB!

Varför blev/är du skyddsombud?
Det hölls ett medlemsmöte på jobbet där vi medlemmar bestämde att vi måste ha förtroendevalda som engagerar sig. Då fick jag frågan och sa givetvis ja.

Vilken utbildning är mest angelägen för dig som skyddsombud?
BAM (Bättre arbetsmiljö)

Vilken arbetsmiljöfråga är viktigast för dig hos din arbetsgivare?
Det var en svår fråga, men det absolut viktigaste är att alla kommer hem hela, friska och glada från jobbet. Då krävs det att alla känner sig hörda och att vi alla tas på allvar på jobbet. Vi alla bidrar till företagets utveckling, oavsett tjänst på företaget. Då är det också viktigt att alla har det bra, oavsett tjänst.

Varifrån kommer ditt engagemang?
Jag har funderat mycket själv på vad jag kan bidra med för att det ska bli bättre på jobbet. Därför var det självklart att säga ja när jag fick frågan om att bli skyddsombud. Jag är en person som vill göra rätt för mig och jag vill att mina arbetskamrater ska ha det bra. Jag kan prata för min sak och jag både tror och hoppas att jag kommer att utföra ett bra arbete i uppdraget som skyddsombud.

Sefer Görgülü	Bevego Byggplåt & Ventilation AB
Joanna Tornéus	**Brose Sweden AB**
Lars Mikael Berntsson	Ulinco Vulctech AB
Sylwia Högberg	Textilia Tvätt & Textilservice AB
Per Lundin	Alufront AB
Krzysztof Modzelewski	Agria Trädgårdsmaskiner
Gabriel Karlsson	Optoskand AB
Tumucin Özaksel	Manpower AB
Abdihakim Gabow	Manpower AB
Thomas Axelsson	CWS-boco Sweden AB
Dan Rem	Mekosmos AB
Daniel Robertsson	Alumeco Sverige AB
Cecilia Gonzalez	Optoskand AB

Använd ditt medlem-skort

Du kommer väl ihåg att använda ditt medlemskort?
Det är laddat med mängder utav rabatter och förmåner.
Gå in på vår hemsida och klicka på ”medlem” och läs om med-lemsförmåner-na. Där hittar du alla förmåner och rabatter, www.ifmetall.se

Har du tappat bort ditt medlemskort och vill ha ett nytt, kontakta avdelningen eller beställ ett nytt på medlemsportalen.

89 förtroendevalda samlas för klubbkonferens

En gång om året kallas alla klubbar att delta med två representanter på en klubbkonferens, för att få till sig nyheter och kompetensutveckling inom utvalda områden.
Stress, rehabilitering, organisering, LAS (Lagen Om Anställningsskydd) och avtalsrörelsen 2020 var några av de punkter som 89 förtroendevalda från 51 olika IF Metallklubbar inom avdelningen fick kompetensutveckling inom.

Det var den 16 – 17 januari som IF Metall Göteborg arrangerade årets klubbkonferens, som i år hölls i Uddevalla. Under föregående år fick deltagarna komma med önskemål om vad de ville kompetensutvecklas inom. Ett av dessa önskemål var stress, vilket också blev ett av konferensens områden.

Föreläsning om stress
Till konferensen var Dan Hasson, forskare inom stresshantering och författare, inbjuden att föreläsa om just stress och hur det påverkar människan. Deltagarna fick inte bara en fördjupning om stressens påverkan utan även en hel del tips på hur vi kan hantera stressen och vända negativa beteenden till positiva.

”vår primära uppgift är att lösa problem och inte att starta konflikter”

Förbundsjuristen Darko
En annan föreläsare på konferensen var Darko Davidovic, IF Metalls förbundsjurist. Darko pratade en hel del om MBL (Medbestämmandelagen) och förhandlingsskyldigheten som arbetsgivarna har. Om droger som tagit sig in på industriarbetsplatser och hur vi ska arbeta med rehabiliteringsfrågan.
Större ansvar vad gäller rehabilitering och ett bättre samarbete för att få bort droger från våra arbetsplatser, var något som Darko efterlyste. Problemen löser sig inte genom att företagen säger upp personer som visat positivt i ett drogtest. Drogerna är fortfarande kvar och personen har förlorat, antagligen sin enda trygga punkt i tillvaron, sin anställning.
Darko pratade också om avtalsrörelsen 2020 och de frågor som både IF Metall och arbetsgivarna driver. Hur långt ifrån varandra vi faktiskt är. *(Mer om avtalsrörelsen går att läsa i magasinet)*

Seminarium om organisering
Konferensen innehöll också ett seminarium om organisering, hur vi blir bättre på att sprida kunskapen om facket. Som inspiration fick klubben på Unicarriers berätta om hur de har facklig introduktion för nyanställda och hur de ser till att nyanställda får kunskap om det fackliga arbetet på arbetsplatsen. Sen fick deltagarna en presentation med sig hem, som de kan använda för facklig introduktion.

Givande och utvecklande dagar
Många deltagare berättade att avdelningen valt rätt frågor till årets konferens, frågor som de möter dagligen på arbetsplatserna.
- Jag tycker att dagarna var väldigt givande på flera plan. Det är alltid väldigt roligt att komma ut och träffa andra förtroendevalda och utbyta erfarenheter. Det ger väldigt mycket energi att veta att det finns fler i samma situation som en själv och att veta att man alltid har stöd från varandra, berättar Sebastian Rinvall, klubbordförande på Federal-mogul
- Rent konkret var seminariet kring stress och återhämtning väldigt givande då det är något som de flesta av oss brottas med i vår vardag ute på arbetsplatserna, fortsätter Sebastian

- Vi fick en större insikt i hur man skall se på och arbeta med stress. Det var även mycket nyttigt att bli påmind om att vår primära uppgift är att lösa problem och inte att starta konflikter. Då det nog ofta blir lätt att fastna i gamla rutiner med lokala konflikter som grundar sig i åratal av att agera motpart på arbetsplatserna, säger Daniel Tengwall, vice klubbordförande på Federal-Mogul.

- Till nästa år skulle vi gärna vilja se ett seminarium kring hur vi som förtroendevalda ska jobba med frågor kring psykosocial arbetsmiljö. Exempelvis konflikter mellan arbetstagare, drogberoende, spelberoende etc. Dessa frågor blir bara mer och mer utbredda och det är inte helt självklart hur de skall hanteras alla gånger, avslutar Sebastian och Daniel.

Text: Karl-Henrik Rosberg

IF Metalls förbundsjurist, Darko Davidovic, pratar om avtalsrörelsen 2020.

Sebastian Rinvall och Daniel Tengwall, förtroendevalda på verkstadsklubben vid Federal-Mogul.

Förhandlingarna för nya kollektiv-avtal går in i sitt slutskede

Vi är tolv fackförbund som har samordnat oss inom LO inför avtalsrörelsen, för att arbeta fram gemensamma krav i avtalsrörelsen. IF Metall ingår även i Facken inom industrin som är ett samarbete mellan fem fackförbund som organiserar anställda inom industrin. De fem förbunden är IF Metall, GS, Livs, Unionen samt Sveriges Ingenjörer. Den 20 december 2019 växlade vi avtalskrav med arbetsgivarorganisationen, vilket betyder att alla parter nu vet vilka krav som kommer ställas under förhandlingarna till nya kollektivavtal.

Facken inom industrin har arbetat fram följande krav till arbetsgivarna

Mer pengar i plånboken – Vi vill ha riktiga löneökningar som inte äts upp av inflationen. De som tjänar minst ska få extra löneökning genom en låglönesatsning.

Bättre pension – Vi vill se höjda avsättningar till deltidspension, så att man har råd att gå ner i arbetstid och orkar jobba de sista åren. Avtalspension ska betalas in under alla år man jobbar, och lönespecifikationen ska tydligt visa att det verkligen görs.

Säkra arbetsplatser – Alla anställda ska garanteras en introduktion om säkerhet och risker på arbetsplatsen. Den som är sjukskriven måste få ett bättre stöd tillbaka till arbetet. Stärk rehabiliteringen och arbetsanpassningen.

Ökad jämställdhet – Arbetsgivarna måste garantera att föräldralediga, som oftast är kvinnor, inte halkar efter i lön eller kompetensutveckling. En låglönesatsning gynnar främst kvinnor och är ett sätt att minska löneklyftan mellan kvinnor och män.

Precis som facket är den som representerar de anställda vid förhandlingar om kollektivavtalet, så som avtalsrörelsen, så är arbetsgivarorganisationen den som representerar arbetsgivaren. En arbetsgivarorganisation är motsvarigheten till fackförbund, arbetsgivarorganisationen bevakar arbetsgivarens intressen och förhandlar för arbetsgivarna.

Arbetsgivarorganisationerna har ställt följande krav till oss

Mindre pengar i plånboken – Arbetsgivarna vill minska löneökningarna och ha större makt att fördela lönerna på arbetsplatsen.

En kall semester – Arbetsgivarna vill kunna bestämma att din sommarsemester ska tas ut redan i kalla maj eller mörka september.

Längre arbetsdagar – Arbetsgivarna vill kunna beordra 100 timmars övertidsarbete under en och samma månad*. De vill också kunna ta bort arbetstidsförkortning**

(*Teknikavtalet, Teko, Kemiska fabriker, **Gruv)

Mindre makt över fritiden – Arbetsgivarna vill kunna förlänga arbetstiden med sju timmar under en och samma arbetsdag.

Att förhandlingarna kommer bli tuffa kan man nog räkna ut nu när man har sett vad arbetsgivarna har för krav. Vi drar åt två olika håll och måste nu försöka hitta en lösning fram till den 1 april. Vi vet att våra förhandlingsdelegationer kommer göra det bästa de kan för att få igenom våra krav och önskar dem lycka till!

Text: Daniella Pecanac

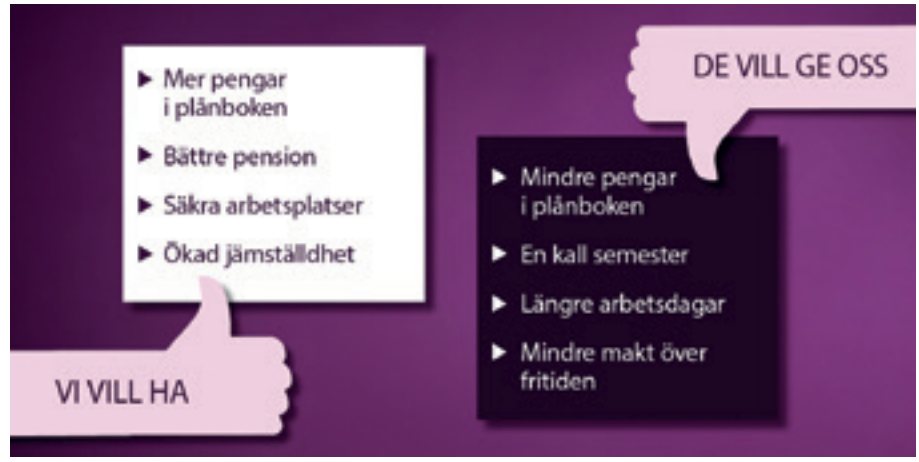

Nu spelar vi Divinity II

För en tid sedan så berättade en nära vän till mig om ett spel till PC som skulle vara det mest ultimata rollspelet sen 90-talets omtalade fantasy rollspel Baldur's Gate. Baldur's Gate var väldigt omtalad då det kom ut och att det skulle ha rätt atmosfär, att man kände sig vara en del av historien och världen. Det var givetvis så och det var något som jag hoppades få uppleva igen då jag hörde talas om Divinity original sin II.

Spelet
Jag skaffade spelet och vi började genast köra. Första intrycket som mötte mig var musiken och illustrationen till menyn. Vilket var väldigt inbjudande, redan vid första ögonblicket.

Vi startade igång en kampanj och i multiplayer funktion. En sak som kommer med rollspel till PC är att multiplayer funktionen inte är så bra anpassad, något som faktiskt oroade mig när jag skaffade detta spel. Ett vanligt problem är att det är mycket pausande, bland annat under dialoger, alltså när medspelare pratar med andra icke spelbara karaktärer. Men i Divinity II så har man löst det allra mesta och det flyter helt utomordentligt bra.

I ett rollspel på datorn så brukar inte jag vara den som i första hand går helt på hur snyggt spelet är, utan hur väl formad historien är. Men här var det helt makalöst. Både snyggt och en bra historia. Stridssystemet är snabbt och enkelt. Påminde väldigt mycket om en sammanslagning mellan Diablo och Baldur's gates stridssystem.

Till er som gillar dessa typer av spel så kan jag utan problem säga att detta är värt att vara en del av ert spelpaket.
Min vän som fick mig att testa spelet är dessutom är en trogen IF Metallare och tillsammans med mig rekommenderar vi er detta fantastiska spel.

Text: Peter Tilander

IF Metall organiserar polska gästarbetare

Det som kännetecknar ett starkt fackförbund är en hög organisationsgrad och en av IF Metalls viktigaste uppgift är att organisera alla arbetare på våra arbetsplatser. Organisering är och ska vara en naturlig del i den fackliga verksamheten. När vi lyckas med detta, leder det till starkare organisation, bra kollektivavtal och ger stora möjligheter för medlemmar att påverka sin arbetsplats.

Ett exempel på traditionellt rekryterings- och organiseringsarbete är att bjuda in anställda till fackliga möten och att sprida informationsmaterial om facket.
En sådan aktivitet genomfördes på Betong och Prefab med stor framgång. Företaget har ett 20-tal polska gästarbetare som jobbar i produktion och hade ingen facklig anslutning fram tills avdelningen anordnade ett fackligt informationsmöte. Företagets ledning på Betong och Prefab och deras positiva inställning till facklig organisering underlättade en hel del vid planeringen och samordningen av det fackliga arbetet.

Polska arbetare kom till företaget genom ett polskt bemanningsföretag för cirka fyra år sedan och som ett resultat av IF Metalls förhandlingsarbete har alla idag en tillsvidareanställning.
Språket var ett av hindren som åtgärdades genom att avdelningen använde sig av en fackliga kollega som pratar polska. Tillsammans åkte ansvarig ombudsman, Ronny Svensson och en av avdelningens administratörer, Marta Nilsson, ut till arbetsplatsen.

Informationsmötet inleds med kort presentation av de fackliga representanterna och 16 mötesdeltagare som enbart pratar polska fick möjlighet att lära sig om IF Metall. Dessutom berättade Ronny och Marta om den svenska modellen och kollektivavtalets roll.
Det märktes att intresset bland mötesdeltagarna var stor och många frågor ställdes.
Arbetstidschema, övertid samt försäkringar var frågor som engagerade många att delta i diskussionen. Ronny lyckades besvara nästan alla frågor på plats och med den noggranna tolkningen som Marta levererade, resulterade i att 15 av 16 arbetare som deltog på mötet blev medlemmar i IF Metall.

- I Polen jobbade jag som chaufför. För tre år sedan började jag jobba i Sverige och inga kontakter med facket sen tidigare. Jag är positiv överaskad, för oss som inte kan svenska språket och fick det tolkat på Polska är något nytt för mig. Men jag är också glad att ni ser alla arbetare lika oavset var man kommer ifrån, säger Wieslaw Reca.

- Det är första gången som jag kommer i kontakt med facket. Tidigare i Polen jobbade jag inom lantbruket där jag körde olika lantbruksmaskiner. Den informationen jag fick här idag om svenska facket och IF Metall var avgörande för mig att gå med i facket. Om jag visste det jag vet idag skulle jag gått med redan vid min första arbetsdag i Sverige, berättar Dariusz Lazovski
- För oss som inte förstår de svenska språket och inte kan regler och vilkor är extra viktig att det svenska facket angagerar sig i gästarbetarnas situation och är beredda att stötta och hjälpa oss, avslutar Dariusz.

Text: Samir Ljutic

Årets skyddsombud

är Alexandra Siljegovic som jobbar på VOLVO PV. Motiveringen: *”Alexandra är strukturerad i sitt arbete, oändligt engagerad i arbetsmiljöfrågor och är outtröttlig i sin strävan att förbättra arbetsmiljön för sina arbetskamrater. Alexandra har genom åren stött på motstånd och haft många duster med en och annan chef. Trots ett tufft klimat har hon aldrig vacklat i sitt uppdrag. Med sitt mod, engagemang och kunskap har hon stöttat och inspirerat många medlemmar och kollegor.”*

Vi tackar Alexandra för ett mycket väl utfört arbete som skyddsombud!

Globala överens-kommelser som efterlevs hindrar social dumping

Sverige är ett utpräglat exportberoende land och därför är internationell handel extremt viktigt för oss och vår välfärdsmodell. Men vi är också beroende av att vi har en rättvis handel utan osund konkurrens och social dumping, säger Mats Svensson, internationell sekreterare för IF Metall.

Vi från IF Metall försvarar en rättvis internationell handel och vi är övertygade om att globaliseringen i sig är positiv. När människor och företag kan agera över nationsgränserna skapas det mervärden, vilket minskar fattigdomen och bidrar till förbättrade levnadsförhållanden. Även kunskap och förståelsen för andra kulturer och traditioner ökar med den internationella handeln.

Däremot är den orättvisa fördelning av de mervärden som skapas, och ökade inkomstklyftor som globaliseringen bidragit till helt oacceptabel.

Det är orimligt att företag i olika länder ska kunna konkurrera genom social dumping, exploatering av människor och deras arbetsvillkor och istället för att bidra till uppbyggnad av de samhällen där företagen verkar, placeras vinsterna i skatteparadis etc.

Seriösa företag som agerar ansvarsfullt i sin verksamhet riskerar att slås ut på grund av oseriösa och skrupelfria företag som är mindre nogräknade när det gäller att följa internationella överenskommelser och standards.

Det behövs globala överenskommelser som efterlevs och ger lika förutsättningar och konkurrensvillkor. Att arbetare ges rätten att organisera sig i fria fackföreningar, utan inblandning av företag eller regimer, är den enskilt viktigaste faktorn för att kunna förbättra sina levnadsvillkor.

Även om fackföreningsrörelsen är världens största folkrörelse är det ytterst få arbetare i världen som vågar säga ifrån, organisera sig och arbeta fackligt. Det är på grund av rädsla och att de riskerar bli avskedade och förlora sin försörjning. Och även om man skulle ha lagen på sin sida är facken svaga och de juridiska systemen byråkratiska och ofta genomkorrumperade.

För IF Metall är internationellt fackligt och politiskt arbete inte bara en fråga om solidaritet med arbetstagare i andra länder. Det är också ett sätt att försvara de egna medlemmarnas intressen, bra och trygga jobb med goda anställningsvillkor.

Vi måste förhindra att svenska företag konkurreras ut av företag i länder som erbjuder otrygga anställningsvillkor, osäker arbetsmiljö, löner som inte går att försörja sig på och arbeten som kan uppgå till både 50, 60 och 70 timmar i veckan.

Det är bakgrunden till vårt internationella arbete och att vi arbetar aktivt med att stödja arbetstagare inom våra branscher i andra länder, och inte minst i svenska företag. Det gör vi genom eget aktivt arbete och genom våra internationella organisationer där vi är med och påverkar organisationernas politiska inriktning och dessutom ger stöd till och bedriver utvecklingsprojekt tillsammans med fackliga organisationer i vår omvärld.

Mats Svensson
Internationell sekreterare, IF Metall

Mats Svensson är internationell sekreterare på IF Metalls förbundskontor i Stockholm med uppgift att samordna och bevaka EU-frågor och globala frågor som är av vikt för IF Metalls medlemmar, samt ansvarar för Globala Ramavtal och solidaritetsaktioner.

Dessutom bär Mats ett uppdrag som koordinator i de europeiska företagsråden (EWC) inom Volvo Cars, Assa Abloy och SKF. Ett uppdrag som utses av IndustriALL Europa.
Den uppgiften innebär att samordna kontakterna mellan valda representanter i företagets verksamheter i olika EU-länder.

Hitta oss på Facebook:
IF Metall Göteborg.
Instagram och Twitter:
@ifmetallgbg

Följ IF Metall Göteborg i sociala medier

Internet och social mediers betydelse ökar allt mer och många diskussioner sker idag på Facebook, Instagram och Twitter. IF Metall Göteborg kan på ett enkelt sätt kommunicera en viktig nyhet eller händelse snabbt via vår Facebooksida eller på vårt Instagram- och Twitterkonto. Det krävs dock att det inte stannar där, vi behöver medlemmar som sprider det vidare. Det kan du hjälpa oss med!
Gilla IF Metall Göteborg på Facebook och följ oss på Instagram och Twitter, då får du snabbt och enkelt ta del av vad som händer inom IF Metall Göteborg.
Väljer du sen att dela våra inlägg så visar du andra vad vi tillsammans i IF Metall gör.
Besök även vår hemsida, www.ifmetall.se där hittar du inte bara nyheter utan även kontaktuppgifter, medlemserbjudande och mycket mer.

Text: Karl-Henrik Rosberg

För Åsa blev träningen en del av en ny livsstil

Det började för ungefär fem år sedan med intervallträning utomhus tre dagar i veckan. Nu har Åsa Björnlund bestämt sig för att genomföra en av de största utmaningarna inom svensk idrott. Hon ska göra Klassikern med Vätternrundan, Vansbrosimmet, Lidingöloppet och Vasaloppet.

Till vardags hittar vi henne på medicin- och tandteknikföretaget Dentsply Sirona i Mölndal.
– Jag jobbar i produktionen med att skicka ut katetrar till kunder och trivs jättebra.

Först hundarna – sedan träning

När hon kommer hem väntar hennes två hundar på uppmärksamhet och en promenad. Sedan blir det mat och så träning innan hundarna ska ut en sväng till.
– När jag löptränar blir det minst en mil. Kortare än så är liksom ingen idé längre.
Åsa har verkligen flyttat fram gränserna för vad hon klarar och behöver för att känna sig genomtränad och må bra. Livsstilsförändringen kom i anslutning till att hon skilde sig.
– Jag ville göra något vettigt och samtidigt vara ute. Då hittade jag tabata-träningen.

Förberedelser för Klassikern

Tabata är en extremt effektiv form av intervallträning där man anstränger sig hårt i 20 sekunder och sedan vilar i 10. Det upprepas 8 gånger. Sedan har man gjort ett varv. 8 sådana varv med exempelvis hopp, löpning eller annan fysisk träning ger både styrka och kondition.
Åsa kör fortfarande tabata tre dagar i veckan. Dessutom tränar hon allt det andra som behövs för att göra henne väl förberedd för Klassikern. Enda träningsfria dagen i veckan är fredag. Under cykelsäsongen kör hon pass på minst fyra mil åt gången och hon är normalt ute på sin hoj i mellan fem och tio timmar per tillfälle.

Kompisar betyder mycket

Träningskompisarna är väldigt viktiga och pådrivande.
– Det var en tjejkompis som cyklar jättemycket fick mig att köpa en billig racercykel och köra halva Vätternrundan. En annan tog med mig på att halva Lidingöloppet.

Nu är alltså målet att klara några av de längsta, största och äldsta loppen i världen inom cykling, simning, löpning och skidåkning,
– Vårt mål är inte att göra så bra tider som möjligt utan att ta oss igenom utmaningarna. Enda undantaget från den regeln är Vätternrundan som vi har bestämt oss för att klara på under 14 timmar.

Dåligt samvete

Det knepigaste i vardagslivet är att få tiden att räcka till för heltidsarbete, träning, matlagning, hundar och annat.
– Nu är barnen stora och har flyttat hemifrån, sånär som på yngsta dottern som studerar på annan ort och kommer hem varannan helg.

– Mitt tidigare dåliga samvete för barnen har ersatts av dåligt samvete för hundarna, men det funkar. Jag går ut med dem tre gånger om dagen i ur och skur.

Träning ger energi

Åsa upplever att fler och fler människor omkring henne vaknar till och inser hur viktigt och bra det är att träna. Det gäller inte minst dem som är lite äldre.

– Jag är 49 och känner att träningen gör stor nytta för mig. Jag kan inte minnas när jag var sjuk senast. På jobbet står och går jag mycket och träningen gör nytta där också.

– Träningen ger en massa energi och dessutom är den en social grej eftersom jag tränar tillsammans med andra.

Text: Ulf Axelson

Förr fanns det likheter mellan Vilda Västern och löneförhandlingarna i Sverige. Det var huggsexa när varje fackförbund förhandlade enskilt och kapade åt sig så mycket som möjligt. Målet blev ofta att överträffa vad andra redan hade fått.
Men trots stora siffror på papperet blev resultaten extremt magra; nära noll kronor i verklig ökning under 20 år.
Misslyckandet med Vilda Västern-stilen ersattes av motsatsen: Långsiktighet, samförstånd och samordning. På papperet har lönelyften inte varit alls lika höga, men den verkliga köpkraften har under den senaste 20-årsperioden ökat med 50 procent. En stor del av förtjänsten bakom detta ligger hos industriavtalet.

Den sanna berättelsen om hur 3 procents lönelyft kunde ge mycket mer än 8

För att förstå industriavtalet behöver man veta lite om Sverige på 70- och 80-talen. Det var ett välmående land som fortfarande levde gott på fördelarna av att ha stått utanför andra världskriget. Men två oljekriser med några års mellanrum fick världsekonomin att skaka. Oljepriset sköt i höjden och svensk exportindustri drabbades hårt av stora prisökningar.

Både produktion och import av varor blev dyrare. Priserna steg och steg. Som kompensation för högre levnadsomkostnader kom krav på högre löner. Det blev en ond spiral; högre löner ledde till nya prishöjningar som drev högre löner och så vidare. Fackförbunden stred var för sig för sina medlemmar och om något förbund fick en höjning, skulle andra ha minst lika mycket.

Detta ledde till att kostnaden för arbetskraft i Sverige ökade snabbare än i konkurrentländerna. Det blev svårare för svenska exportföretag att konkurrera.

Stora löneökningar på papperet gav i praktiken ingenting

– Under 1980-talet var inflationen, alltså prisökningarna, i genomsnitt åtta procent per år, berättar Göran Nilsson som är utredare på IF Metalls förbundskontor.
– För att en arbetare inte skulle förlora köpkraft, blev det med andra ord nödvändigt att driva igenom löneökningar på minst den nivån.
– Löneökningarna på 80-talet blev i snitt åtta procent per år. Dubbelt så mycket som i många viktiga konkurrentländer.
– På närmare 20 år steg de reala lönerna i Sverige med bara några tiondels procent. Under hela den perioden fick svenska folket i princip inte mer att leva för.

Det som kallas för reallön (lönens verkliga köpkraft = lön minus inflation) steg med andra ord inte alls. Produktiviteten inom industrin växte inte heller. Den svenska arbetsmarknaden var stillastående, orolig och instabil. Strejker var vanliga och de blev ofta ganska stora. På 90-talet kom dessutom en snabbt växande arbetslöshet.

Åtta fackförbund tog fram en plan för att få ordning på kaoset

1995 hotade den dåvarande socialdemokratiska regeringen med att ingripa i lönebildningen. Parterna på arbetsmarknaden fick två år på sig att hitta en lösning. Åtta fackförbund för arbetare, tjänstemän och akademiker fångade bollen som regeringen hade spelat ut och bildade ”Facken inom industrin”.
De utvecklade en plan som bland annat skulle leda till att medlemmarna verkligen fick mera pengar att handla för (det vill säga ökade reallöner) och fler jobb. För att klara det behövdes en modell som ersatte kaoset i lönebildningen med ordning och reda. Samtidigt var det absolut nödvändigt att industrin fick möjligheter att utvecklas.

Efter ett halvår av förhandlingar med industrins arbetsgivare enades parterna på våren 1997 om industriavtalet.

Mikael Sällström, avdelningsordförande för IF Metall Göteborg

Göran Nilsson, utredare på IF Metalls förbundskontor

Erica Sjölander, kanslichef på Facken inom industrin.

Man blev överens om hur förhandlingarna om löner och arbetsvillkor skulle skötas. Man enades också om samarbete för utveckling och tillväxt av svensk industri.

Detta låg helt i linje med regeringens åtgärder för att stabilisera ekonomin. Riksbanken hade fått uppdraget att få ner inflationen. Det uppdraget blev lättare att sköta tack vare att lönerna var mer stabila.

Genom industriavtalet tog fack och arbetsgivare ansvar för att utvecklingen av svenska löner skulle följa en takt som gav:

- Ökad köpkraft (reala löneökningar)
- Fler arbetstillfällen
- Starkare svensk industri
- Stabil ekonomi i landet som helhet.

Kontroll över lönebildning och inflation har gett verkliga löneökningar

Sedan 1997 har förhandlingarna mellan parterna inom industrin styrt hur stora lönelyften kan bli. Det är detta som kallas för att industrin sätter ”märket”. Den metoden, tillsammans med kontroll över inflationen, har gjort att lönerna har stigit i en takt som näringslivet klarar, som landet mår bra av och som ger reallöneökningar; mer pengar inte bara på papperet utan i verkligheten.

– Alla parter; facken, arbetsgivarna, Riksbanken och staten, har tagit sina ansvar och uppfyllt sina delar av kontraktet, förklarar Mikael Sällström som är klubbordförande på Volvo Lastvagnar och ordförande i IF Metall Göteborg.

– Sedan vi fick industriavtalet har vi rört oss framåt. Detta gäller både lönemässigt och landet som helhet. Det är inget snack om den saken.

I andra länder undrar man hur vi kan få lönelyft varje år utan att strejka

Statistiken visar att Mikael har rätt. Sedan 1998 har reallöneökningarna i genomsnitt per år varit ungefär 2 procent. Sammantaget över 20 år har köpkraften ökat med hela 50 procent. Med ett enda undantag har det gett reallöneökningar varje år.

– Sedan industriavtalet träffades har industrin inte haft strejker, konstaterar Mikael. Det har väckt viss internationell nyfikenhet. Fackligt aktiva på företagsnivå i till exempel USA vill veta hur vi år efter år får löneökningar utan att behöva strejka jämt.

I avtalssammanhang pratar man inte längre om ”mesta möjliga resultat” utan om ”bästa möjliga”. Bästa möjliga är nivåer som gynnar alla parter på lång sikt. Det gäller både fackförbund och arbetsgivare.

– På det stora hela är även arbetsgivarna nöjda. De har fått arbetsfred, stabilitet, förutsägbarhet och bättre konkurrenskraft, säger Erica Sjölander som är kanslichef på Facken inom industrin.

– Det är inte bara anställda i industrin som har fått goda löneökningar. Eftersom industrin har satt märket, har även anställda inom alla branscher fått högre löner. Det gäller inte minst i branscher där det annars är svårt att förhandla fram lönelyft.

Samarbetet för att stärka och utveckla svensk industri är minst lika viktigt

Erica Sjölander är noga med att understryka att industriavtalet inte bara handlar om formerna för att förhandla fram löner och anställningsvillkor. Minst lika viktigt är det arbete som parterna gör gemensamt för att stärka den svenska industrins utveckling. Det kan exempelvis handla om forskningsidéer som lämnas över till regeringen.

– Ett lysande exempel från samarbetet är Teknikcollege som ger väldigt positiva effekter när det gäller att få unga människor att utbilda sig och ta jobb inom industrin.

Att det finns jobb och industri kvar i Sverige är ett intresse som fack och arbetsgivare delar. Industriavtalet bidrar till det.

– Vi har utvecklat och vi fortsätter att förfina en modell som fungerar bra, konstaterar Mikael Sällström.

Text: Ulf Axelson

Hållbart arbete sedan 48 år tillbaka

Fragmentering är en process där blandat metallskrot, allt från skrotbilar till gamla stekpannor, rivs, mals och krossas till småbitar. Tekniken används även vid kylskåpsdestruering, och då tillkommer utmaningen att återvinna och samla in freonerna som finns i kylskåpet. Det är verkligheten för skyddsombudet Håkan Öhrling som jobbar på Skrotfrag i Agnesberg.

Håkan har jobbat inom bolaget som är ett familjeföretag i 25 år, vilket har förändrats med åren och växt rejält. Idag har företaget cirka 20 filialer runt om i Sverige. För att jobba på Skrotfrag i Agnesberg så är grundkraven bilkörkort men även grävmaskinskort och viss kunskap om metallskrot. Till vardags så kör han tuggen men är även driftledare och ser till att allt flyter bra i hela kedjan.

Skyddsombudsrollen

Håkan har varit skyddsombud i 3 år och har hunnit med en utbildning hittills och det var BAM utbildningen. Fler utbildningar kommer han säkerligen att gå framöver berättar han. Varför han blev skyddsombud säger han att det är viktigt att vara med och kunna påverka säkerheten och ge bra tips på förbättringar ur arbetstagarnas perspektiv. Då företaget verkligen är noga med säkerheten och väldigt vänligt inställda till facket så har det inte vart särskilt svårt att tillsammans få till ett väl organiserat skyddsarbete. En sak som Håkan har varit med att få till är en förändring i sorteringen då arbetarna har klagat på dålig ventilation.

Svårt med återväxten

En utmaning som företaget brottas med är att många av dem anställda börjar komma till åren. Håkan som är med vid

anställningsintervjuerna berättar att det är svårt att hitta kompetent folk. Samtidigt, berättar han att de som arbetar där idag har jobbat där i många år så trivseln är det inget fel på. Företaget har ett nära samarbete med ett gymnasium, som man hoppas på kan hjälpa till med rekryteringen i framtiden. En positiv sak som har hänt är att det idag jobbar två kvinnor på arbetsplatsen vilket var ovanligt förr i tiden.

Förskonade från olyckor

Idag är cirka hälften av arbetarna medlemmar i facket och även det försöker Håkan arbeta vidare med. Tack vare det höga säkerhetstänket och det nära samarbetet med arbetarna så sker det extremt sällan några olyckor trots att det är en väldigt tuff miljö. Håkan berättar vidare att så fort det sker ett tillbud så är folk väldigt bra på att skriva upp det, som sedan läggs in i systemet för att åtgärdas snabbt. På morgonmötet varje morgon så går man igenom gårdagen och ser om det skett något tillbud eller olycka. Hälsokontroll av medarbetarna sker vartannat år och är man över 50 år så sker det varje år.

Ligger i tiden

Arbetarna på Skrotfrag ser ljust på framtiden då företaget inte är så konjunkturkänsligt och att hela verksamheten bygger på återvinning så det ligger helt rätt i tiden. Håkan trivs i sin roll som skyddsombud och att kämpa på för bättre arbetsmiljö och ökad trivsel. Hur bra det än är så kan man alltid göra förbättringar.

Text: Henrik Sörensson
Foto: Samir Ljutic

Håkan Öhrling, skyddsombud på Skrotfrag sedan 3 år.

Tudor verkstads-klubb 100 år

1919 fattade riksdagen beslutet att införa allmän och lika rösträtt för kvinnor och män. Samma år bildades Tudors Verkstadsklubb på batterifabriken i Nol. Numera ligger verksamheten beläget i Mölnlycke. Den 8 november så bjöd klubben alla anställda på ett jubileumsfirande för att fira att klubben funnits i 100 år.

Verkstadsklubben bjöd på stort kalas och alla anställda var bjudna, både arbetare, tjänstemän och chefer. På plats fanns även IF Metalls förbundsordförande Marie Nilsson och representanter från avdelningen för att gratulera den nyblivna 100-åringen. Det bjöds på lunch, tårta och kaffe innan det blev en guidad rundvandring runt i lokalerna. Besökarna fick se batterier i alla former och storlekar och lära sig lite om hur dem tillverkas men även hur man kan återvinna hundra procent av gamla uttjänade batterier. Efter det så fick besökarna information om hur företaget är uppbyggt och hur batterier används och kommer spela en stor roll i framtiden för en hållbar klimatomställning. Förbundsordföranden Marie Nilsson gratulerade klubben och berättade om vad som ligger framför oss, avtalsrörelsen, pensioner, klimatet och en hållbar industri.

Enda sedan starten av företaget har fabriken funnits i Nol men sedan 2016 ligger företaget i Mölnlycke och ägs av Exide Technologies AB. Företaget är ledande av tillverkning av bly- och syra batterier i världen. I lokalerna i Mölnlycke distribueras batterier till alla de nordiska länderna och är det nordiska huvudkontoret.

Besökarna får en rundvandring på lagret

Marie Nilsson och delar av klubbstyrelsen

Klubbordförande Cesar Barata Alves som har varit medlem i facket i 46 år säger att firandet blev väldigt trevligt och positivt på alla sätt.
- Sammanhållningen och förberedelserna inför firandet har varit helt fantastiskt, berättar Cesar.
- Jätteroligt och inspirerande att klubben lever kvar efter 100 år. Hoppas att alla klubbar får uppleva det, tillägger Cesar.

Text: Henrik Sörensson
Foto: Samir Ljutic

Klubbordförande Cesar Barata Alves och hans företrädare Hasse Olsson

Caroline Holmeberg som representant för avdelningsstyrelsen gratulerar klubben och lämnar över en present från avdelningen

Marie skall tala och gratulera klubben

Fackligt studieutbud
för medlemmar utan fackliga uppdrag

Är Du intresserad av att gå en facklig kurs? Se här om Du hittar något som verkar intressant!
Som vanligt när det gäller fackliga studier så anmäler Du Dig via Studieorganisatören på Din arbetsplats eller på mail goteborg@ifmetall.se - skriv Studier i ärenderaden, eller via telefon 031-774 32 11.

Vecka	Datum	Kursnamn	Målgrupp	Kursplats	Sista anm
16	14-16 apr	Medlem 55+	AM	Kungälv	06-mar
17	20-22 apr	Jämställdhet för medlemmar	AM	SKF	13-mar
17	23-24 apr	OM Samhället	AM30	Göteborg	06-mar
18	27-29 apr	Lagar & Avtal för medlemmar	MU	SKF	20-mar
18	27-29 apr	Medlem i facket	AM	Kungälv	20-mar
18	29 apr	Blivande förälder	AM	SKF	20-mar
18	29 apr	Min pension	AM	SKF	20-mar
19	6-8 maj	Försäkringar för medlemmar	MU	SKF	03-apr
19	7-8 maj	OM Feminism	AM30	Göteborg	27-mar
20	11-13 maj	Medlem 55+	AM	Lilla Brattön	03-apr
20	14-15 maj	OM Främlingsfientlighet	AM30	Göteborg	27-mar
20	15 maj	Facklig intro	AM	SKF	03-apr
21	15 maj	Facklig intro	AM	Mölnlycke	03-apr
21	20 maj	Medlem i facket	AM	SKF	09-apr
21	18-20 maj	Medlem i facket	AM	Lilla Brattön	09-apr
21	18-20 maj	Medlem i facket-lätt svenska	AM	SKF	09-apr
21	28 maj	Läs för mig pappa	AM	Kungälv	17-apr
22	25-26 maj	På tal om det som inte syns	AM	SKF	17-apr
22	28 maj	Konsumenträtt och privatekonomi	AM	SKF	17-apr
22	29 maj	OM Försäkringar	AM30	Göteborg	17-apr
23	1-3 jun	Medlem i facket 2	AM	SKF	24-apr
23	3-4 jun	Facket/politiken en verktygslåda	AM	SKF	24-apr
24	6 jun	Fotbollsturnering (fritid)	AM	Göteborg	09-maj
24	8-10 jun	Medlem 55+	AM	Lilla Brattön	30-apr
24	12 jun	Avtalsrörelsen - Vad hände	AM	SKF	15-maj

SOMMARUPPEHÅLL

Målgruppsförklaringar: MU = Medlem utan uppdrag, AM = Alla medlemmar, MU30 = medlem under 30 år och AM-SO = Alla medlemmar minus Skyddsombud, AKM =Alla kvinnliga medlemmar, BA = bemanningsanställda.

Kursplatser: SKF = Externatkurser på SKF Klubbskola, Furirsgatan 1 i Göteborg, Kristinedal = Kristinedals träningscenter i Gamlestan. Mer information på www.kristinedal.nu/, Kusten = Hotell Kusten, Kustgatan 10, Göteborg. Mer information på www.hotellkusten.se
VFHS = Viskadalens Folkhögskola i Seglora, mellan Borås och Göteborg. Mer information på www.viskadalen.nu

Pankofriterade morötter

Här kommer ett tips på hur du lyfter din maträtt och får lite omväxling till pommes frites eller rostade rotsaker. Pankofriterade är ett utmärkt tillbehör till de flesta rätter, här tillsammans med fläskfilé.

Ingredienser:

400 gr morötter (gärna små)
3 äggvitor
3 msk majonnäs
2 dl panko (ströbröd)
1 dl finriven parmesan
2msk thaibasilika, finhackad
lite salt och peppar

Såhär gör du:

Sätt ugnen på 200 grader tvätta och skala morötterna vispa ihop majonnäs och äggvitorna i en skål blanda panko, parmesan och basilikan i en annan skål, salta försiktigt och doppa morötterna i smeten därefter så rullar du runt dom i pankoröran.
Lägg dom sedan på en plåt med bakplåtspapper och in i ugnen ca 15 min.
Smaka av med lite salt och peppar.

Vid servering har jag använt srirachamajonnäs (blanda majonnäs och lite srirachasås)

Smaklig måltid!

Välkommen till Gullholmen

På vackra Gullholmen ligger anläggningen Gullholmsbaden. Där äger IF Metall Göteborg, fyra stugor, i en fantastisk miljö! Gullholmsbaden är perfekt för dig som vill ha det lilla extra. Stugorna hyrs ut året runt, både veckovis och helger.

Husen är lagom för fem personer. De är moderna och utrustade med el, vatten, kyl/frys, TV, dusch och wc. Allt man kan tänkas behöva för några dagar i lugn och ro.

Restaurang och pub

I anläggningens huvudbyggnad finner du en restaurang med en vacker utsikt mot havet. Där erbjuds god mat till humana priser och restaurangen är känd bland annat för sin läckra skaldjursbuffé. Under vinterhalvåret finns även en pub öppen vid olika tillfällen.

Information och bokning

Är du intresserad av att hyra en stuga, gå in på avdelningens hemsida www.ifmetall.se/goteborg för att hämta en ansökningsblankett.
Eller ring avdelningen, telefon 031-774 32 45 för hjälp och information.

Så här ansöker du om ersättning från arbetslöshetskassan

1. Anmäl dig första dagen som arbetslös på Arbetsförmedlingen via deras hemsida eller genom att besöka dem, detta gäller även dig som avslutat din anställning på egen begäran.

2. Ansök om ersättning på IF Metalls arbetslöshetskassas hem sida www.ifmetall.se/akassan. Registrera dig på Mina sidor med hjälp av e-legitimation (om du saknar e-legitimation kontaktar du din bank) Genom att använda dig av Mina sidor kan du skicka in de flesta uppgifter vi behöver för att kunna ta beslut om din ersättning samt fylla i dina tidrapporter.

3. Anmäl ditt bankkonto
Anmäl vilket konto och vilken bank du vill ha din ersättning utbetald till på www.swedbank.se/kontoregister.

4. Skicka in arbetsgivarintyg.
Det är viktigt att vi får in det så snabbt som möjligt så beställ det helst via arbetsgivarintyg. nu vilket innebär att din arbetsgivare fyller i intyget elektroniskt

5. A-kassan går igenom dina handlingar och kollar om något saknas.

6. Skicka in din tidrapport via Mina sidor, du kan skicka in den när datumen på rapporten passerat. A-kassan kan inte ta beslut i ditt ärende förrän en tidrapport skickats in.

7. A-kassan tar beslut i ditt ärende.
När vi har fått alla intyg som vi behöver och din första tidrapport så kommer du att få ett beslut där det framgår om du är berättigad till ersättning från a-kassan.

Om du har frågor så välkommen att kontakta din handläggare:

Dag 1-11	Stavros Cocolis	031-774 32 03
Dag 12-20	Patrik Clintesparr	031-13 44 25
Dag 21-31	Anette Johansson	031-13 57 30

QUIZ! Tävla och vinn!

Svaren på frågorna hittar du i de olika artiklarna i magasinet.

Fråga 1, Vad har Åsa Björnlund för husdjur?
1, Hundar
x, Katter
2, Ormar

Fråga 2, Vad heter kongressombudet ifrån IF Metall Göteborg?
1, Markus
x, Lena
2, Henrik

Fråga 3, Vad heter detta numrets krönikör?
1, Jonas Nordling
x, Marie Stenquist
2, Carina Cajander

Fråga 4, Vad heter skyddsombudet på Skrotfrag?
1, Håkan
x, Per
2, Sara

Fråga 5, Följer du oss på Instagram?
1, Ja.
x, Nej.
2, Har inte Instagram.

Priser i quiz nummer 1 2020:
1:a pris är en vecka i stuga på Gullholmen.
2:a och 3:e pris är biobiljetter.

Skicka svaren till goteborg@ifmetall.se eller skicka ett meddelande till oss på Facebook (IF Metall Göteborg). *Tävlande måste vara medlem i IF Metall.*

Vinnare i Quiz nr 4 2019

Rätt rad:
1. 1
2. 2
3. 1
4. X
5. 1,X,2

1:a pris
En vecka i stuga på Gullholmen.
Stugan bokas på IF Metall Göteborg (031-774 32 45)
Jörgen Nyberg,
Assa Abloy Entrance Systems AB

2:a pris
2 st biobiljetter
Ruth Rodriguez, SKF Sverige AB

3:e pris
2 st biobiljetter
Lama El Ferkh, Volvo Personvagnar AB

B Posttidning

IF Metall Göteborg, Folkets Hus
Olof Palmes plats, 413 04 Göteborg

HAR SINA ELEVER	PRIMA VIRKE	FÖR-SÄMRAR UTSIK-TERNA		TÄTA FOGAR	TRIVS MAN I											
KAN KIRURG ÖPPNA																
ÄR VIND-SKYD-DAD / NAKEN																
			SLAGORD / KALLAS HON I KÖKET													
ÅLJUD / GÖRA PÅLÄGG																
				FACK FÖR FRÖKEN / SKA MED PÅ RESAN												
TAR BORT FELAK-TIG SORT	RÖD-BROKIG SVENSK BO-				HAR MÄLIN-RIKTADE MED-LEMMAR		SLUTAR UPP ATT TUTA OCH TJUTA		GÄTT ILLA ÄT	MÖTE MED FULL POTT	FRUKTER IHOP	FASON		ÄR RÄTTOR NÄR RÄTT-FÄLLOR ÄR DET	FÄRG	BERÖM-MANDE OM-DÖME
I COCK-TAIL																
BLIR HUS UTAN DRAG		SÅNGA-RE SOM LIGGER HÖGT	ALL-ÄTARE / VISADE SKAM				EGEN-DOMLIG				INTE BLOTT MÄTT FÖR VÄTT					
					DRA SIG TILL-BAKA								AN-VÄNDA KULAN			
BLIR DEN SOM GÅR I TÖRNE-SNÅR							HAR NOLL-VISION / FISK				GÖR RESOLUT I SAKEN / SKAKADE					LÄR MÄN SIG STEGVIS
VIRKE					TJEJSPEL / STIADAM				MUNKBE-TECKNING / ASSU-RANS				DET MÄN VÄNT PÅ / STEN SOM SLAGIT			
			BARRAR	NEDRE PÅ KARTAN / KIKAR						ÄR PLA-KAT PÅ / LÖS-ANSIKTE					SPRIDER GLÄDJE	
HEMLIG ÄR OKÄND	KAN GE AVDRAG / KRÄNGLA						NUMERA VANLIGEN ERSATT AV DIN	INTRYCKT BUDSKAP / GAV HORN				HAMNAR I HÄRVA / TILLAGA				
ÄKTA					UPPEGGA / GE SIG TILL KÄNNA						BETYG SOM BLEV TRE / GENOM			TÄVLING / HADE STORT ARKIV		
			TROTS / LIT-TERÄR GENRE						KAN MAN ÖRONEN / VAR ENÖGD							HYLLAR
GÅR FÖRE VERB		FIRAR 11 MARS / HAMMAR-DEL					EN GÅLEN AV SJU / PEKHÅLL						PLUGG-ÄMNE / ANNAT ÄN MORÖT			
FULL AV ENERGI										ÄR JÄCKLIK / BLANDA					KLARA-BELLA	
RYMD-SESSA					PROG-NOSTI-SERAS						RENTVÅ ELLER UTE-SLUTA					
LÄGGA TILL						VIFTAR VÄJA MED							SYDD ÄSNA			

© MEDIAKRYSS, SVANTE DREJENSTAM

Tryck: PR-Offset AB, Mölndal 2020, på Svanen- och FSC märkt papper